

Płaca minimalna – to wysokość wynagrodzenia określona przez prawo, poniżej której pracownik zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być opłacany. W Polsce poziom minimalnego wynagrodzenia ustalany jest od 1956 roku. Obecnie regulacje prawne wyznaczające tryb i sposób jego określania zawarte są w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, jest corocznie przedmiotem negocjacji w ramach Trójstronnej Komisji.

Rada Ministrów, w terminie do dnia 15 czerwca każdego roku, przedstawia Trójstronnej Komisji:

- propozycję wysokości minimalnego wynagrodzenia w roku następnym wraz z terminem zmiany wysokości tego wynagrodzenia.
- informację o wskaźniku cen w roku poprzednim.
- wysokość przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale roku, w którym odbywają się negocjacje.
- informację o wydatkach gospodarstw domowych w roku poprzednim.
- informację o wskaźniku udziału dochodów z pracy najemnej oraz przeciętnej liczbie osób na utrzymaniu osoby pracującej najemnie w roku poprzednim.
- informację o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w roku poprzednim według rodzajów działalności.

- informację o poziomie życia różnych grup społecznych.
- informację o warunkach gospodarczych państwa, z uwzględnieniem sytuacji budżetu państwa, wymogów rozwoju gospodarczego, poziomu wydajności pracy i konieczności utrzymania wysokiego poziomu zatrudnienia.
- wskaźnik prognozowanego realnego przyrostu produktu krajowego brutto.

Trójstronna Komisja, po otrzymaniu tych propozycji i informacji, uzgadnia wysokość minimalnego wynagrodzenia w roku następnym w terminie do dnia 15 lipca każdego roku. Jeżeli Trójstronna Komisja nie uzgodni do 15 lipca wysokości minimalnego wynagrodzenia w roku następnym, Rada Ministrów ustala wysokość minimalnego wynagrodzenia wraz z terminem zmiany tej wysokości, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 15 września każdego roku.

Dlaczego płaca minimalna powinna być wyższa?

Komitet Praw Społecznych działający przy Radzie Europy na podstawie art. 4 ust. 1 Europejskiej Karty Społecznej przyjmuje, że minimalne wynagrodzenie jest godziwe, jeśli stanowi przynajmniej 60 proc. przeciętnego wynagrodzenia. NSZZ „Solidarność” przychyliła się do oceny poziomu godziwego minimalnego wynagrodzenia wyrażonego przez Komitet Praw Społecznych. Rekomendacja dotycząca osiągnięcia wartości płacy minimalnej w wysokości 60 proc. przeciętnego wynagrodzenia wynika z dążenia do poprawy warunków życia osób najmniej zarabiających.

NSZZ „Solidarność” postuluje podwyższenie płacy minimalnej w 2011 r., zgodnie ze stanowiskiem Komisji Krajowej z 26 maja br. do 1500 zł (tj. 45 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej). Dodatkowo rząd podczas negocjacji nad tzw. pakietem anty kryzysowym zobowiązał się do przedstawienia ścieżki dojścia płacy minimalnej do wysokości 50 proc. przeciętnego wynagrodzenia. Dotychczas z tego zobowiązania się nie wywiązał. Rządowa propozycja wzrostu płacy minimalnej to - 1.386 zł brutto.

Minimalne wynagrodzenie za pracę w relacji do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (2007-2010)

lata	Minimalne wynagrodzenie w zł (brutto)	Przeciętne wynagrodzenie nominalne w gospodarce narodowej (brutto)	Relacja (kol 2:3) w %
1	2	3	4
2007	936,00	2691,03	34,8
2008	1126,00	2943,88	38,2
2009	1276,00	3102,96	41,1
2010	1317,00	3146,00 (plan)	41,9

W ciągu 3 lat relacja płacy minimalnej do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wzrosła o 7,1 proc.

W roku 2010 wysokość minimalnego wynagrodzenia w Polsce wynosi 1317 złotych brutto

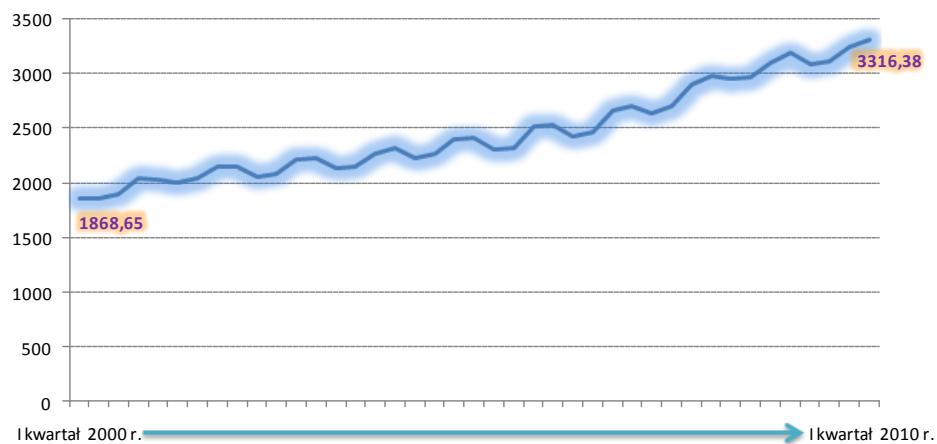
Płaca średnia – Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto potocznie nazywane średnią płacą to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Przeciętne wynagrodzenie wyliczane jest poprzez dodanie całkowitych wynagrodzeń wszystkich pracowników i podzielenie tej sumy przez liczbę pracowników. Pojęcie przeciętnego wynagrodzenia jest jedynym miernikiem, obliczanym i publikowanym na bieżąco przez Główny Urząd Statystyczny (podstawowe informacje o wysokości średniego wynagrodzenia znajdziesz również - tutaj) i z tego względu pełni istotną rolę w statystyce, analizach i dyskusjach. Nie pozwala jednak na analizę płac indywidualnych, pokazującą poziom i rozpiętości wynagrodzeń z uwzględnieniem wykonywanego zawodu, wykształcenia, staży pracy itd.

W Polsce występuje skłonność porównywania wszystkich wynagrodzeń do płacy przeciętnej. Uważa się, że jest ona wynagrodzeniem za zwykłą pracę, niewymagającą bardzo wysokich kwalifikacji, czy długoletniego doświadczenia, ani szczególnej odpowiedzialności, wykonywaną z przeciętną wydajnością. W praktyce większość pracowników zarabia poniżej płacy przeciętnej i wskaźnik ten stale się rozszerza. Raport Praca Polska 2010 podaje, że ponad 43 proc. Polaków zarabia poniżej 75 proc. przeciętnego wynagrodzenia a 65 proc. poniżej przeciętnego wynagrodzenia.

Obserwując trendy wzrostu wynagrodzeń w latach 2000 – 2009 można zauważyć, że od roku 2000 do 2005 wynagrodzenia rosły w miarę równomiernie natomiast największy wzrost nastąpił w latach 2006 – 2008 (również dlatego, że kryzys w Polsce pojawił się w granicach I kwartału 2009 roku). Niemniej jednak, jeżeli spojrzeć przez pryzmat inflacji to okazuje się, że lata 2000 – 2002 były bardzo niekorzystne jeżeli chodzi o wzrost wynagrodzeń, gdyż średnio inflacja w tym okresie była 3 razy wyższa niż w latach 2003 – 2005. W roku 2009 poziom wzrostu wynagrodzeń zaczął wyhamowywać.

Tak zmieniła się wysokość wynagrodzeń w Polsce na przestrzeni ostatnich 10 lat - sumy podane w złotych w rozbiciu na kwartały



Praca polska jest chora...

Minimalne wynagrodzenie w Polsce jest jednym z najniższych w Europie (339 euro). Najwyższe minimalne wynagrodzenie jest w Luksemburgu (1673 euro), natomiast najniższe w Rosji (109 euro.) Z całą pewnością statystycznie niewielka liczba pracowników otrzymuje minimalne wynagrodzenie, ale przy ponownym wzroście bezrobocia nacisk na zmniejszenie wynagrodzeń będzie coraz mocniejszy.

W 2002 r. w Polsce wprowadzono zredukowane stawki płacy minimalnej w wysokości: 80 proc. stawki podstawowej - dla osób w pierwszym roku pracy zawodowej i 90 proc. stawki podstawowej - dla osób w drugim roku pracy zawodowej (przepis został zniesiony w 2005). Według projektodawców (wówczas lewicowego rządu SLD-UP) wyżej wymienionej ustawy, obniżenie płacy minimalnej dla tych grup osób miało doprowadzić do wzrostu zatrudniania i spadku bezrobocia młodych pracowników. Tymczasem przeprowadzone i opisanie w publikacji „Wpływ płacy minimalnej na rozmiary zatrudnienia

i bezrobocia” przez dr Wiesława Golnaua z Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego badania, wykazały że redukcja płacy minimalnej nie spowodowała wzrostu zatrudnienia i spadku bezrobocia wśród osób, których dotyczyła.

Zdaniem prof. Zofii Jacukowicz z Instytutu Pracy i Polityki Społecznej fakt, że osoby mające zatrudnienie, wykształcenie, pracujące wydajnie, mają dochody niewystarczające na życie to skutek zaniedbań i wypaczenia życia społecznego, jak i polityki uzupełniania dochodów zasiłkami, zamiast podwyższania wynagrodzenia za pracę.

Wprawdzie w ostatnich latach obserwujemy systematyczny wzrost wynagrodzeń: zarówno płacy minimalnej jak i płacy średniej. Jednocześnie jednak polski rynek wynagrodzeń charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem terytorialnym oraz branżowym. Szokująca jest również w rozpiętość płacowa pomiędzy najmniej i najwięcej zarabiającymi. Niechlubną cechą polskiego rozkładu wynagrodzeń jest również duża liczba osób znajdujących się w niskich przedziałach dochodowych. (Raport Praca Polska 2010)

Rekomendacje z raportu Praca Polska 2010

Konieczne jest stałe dążenie do wzrostu płac, wyeliminowanie nieuzasadnionych różnic w opłacaniu pracy ze względu na region czy płeć oraz zmniejszenie obciążeń podatkowych dla najmniej zarabiających